

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Negyedévre . . . 1 frt 25 kr.
 Félévre . . . . . 2 „ 50 „
 Egész évre . . . 5 „ — „
 Megjelenik minden szerdán
 és szombaton.
 Egyes szám ára 7 kr.

SZABADSÁG

Szerkesztőség,
 hova a lap szellemi részét és a
 nyilttért illető közleményeket
 küldeni kell:
Városház-tér 10. szám.
 Szerkesztő otthon van minden
 nap délután 4-5 óráig.
 Kiadóhivatal, hova a hirdetések
 és előfizetési díjak, valamint
 reclamációk küldendők:
Wesselényi és Köntig
 könyvnyomdája
 (Deák-utca, színház-épület).

POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, TANÜGYI ÉS HELYIÉRDEKŰ LAP.
 A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes példányok Groszman J. antiquar üzletében, Polacsek V. és Groák I. dohánytözsdéjében, Groszmann J., Gubás F. és Hesz Jenő fűszerkereskedésében kaphatók

Az alispánválság.

Megyénk vezérferfiái, a kik az önkormányzat nyugodt vezetését, a közigazgatás érdekeit szívükön viselik, nem tudnak megnyugodni abban a gondolatban, hogy Melczer Gyula alispán ott hagyja azt a helyet, melyet kilencz év óta oly páratlan ügybuzgalommal, erélylyel és vasakarattal töltött be.

De ezen nem is lehet csodálkozni! A ki Melczer Gyula hivatalos pályáját figyelemmel kísérte; a ki látta, mily pihe-nést nem ismerő szorgalommal s emberi erőt meghaladó munkával dolgozott azon, hogy Borsodvármegye adminisztrációja az egész országnak mintául szolgáljon; a ki látta azt a vaskezet, mely a megyénk közigazgatásának talajában is felburjánzó gyomot és dudvát kiirtotta, az kénytelen beismerni, hogy Melczer Gyulát az Isten is adminisztrátornak, kormányzónak teremtette.

Hát hogyan fájna a közügyek iránt melegen érző emberek szive akkor, mikor látja, hogy egy ilyen embert egyesek, kiket talán sértett ambíció, vagy a »vaskéz« nyomasztó bosszu vezet, kicsinyes akadémikuskodással, r endsze-

res bosszantással a karnak székéből kimarni!

Ilyen érzelmek és gondolatok vezette azokat a megyei vezérferfiakat is, a kik e hó 16-án városunkban értekezletet tartottak s elhatározták, hogy Melczer Gyula alispánnak a szeptember hó 12-én tartandó megyei közgyűlésen bizalmat szavaznak s felkérlik őt, hogy hivatalát tovább is tartsa meg. Az erre vonatkozó indítvány, mely a megyebizottsági tagoknak megküldött — következőképen hangzik:

Indítvány:

Miután Melczer Gyula úr, Borsodvármegyének 9 év óta alispánja, Borsodvármegye 1892. szept. 12-én tartandó rendes vármegyei közgyűlésén állásáról lemondani készül, ennél fogva mi, Borsodvármegyének alólírt bizottsági tagjai:

tekintve, hogy Melczer Gyula úr, mint megyénknek másodizben is egyhangulag megválasztott alispánja, hivataloskodása alatt mindenkor fáradhatatlan buzgósággal és munkássággal vezette Borsodvármegye törvényhatóságának közigazgatási ügyeit; tekintve, hogy hivatalos működése min-

dig megfelelt Borsodvármegye közérdekének és végül

tekintve, hogy feladatát mindenkor becsületes törekvéssel és tisztességgel teljesítette, és a vármegye határozatainak mindig pontos, pártatlan és szigorú végrehajtója volt,

»ennél fogva, miután alispáni tisztében Melczer Gyula teljes bizalmunkat bírja, az 1886. 21. t. cz. 47. §-nak o) pontja értelmében indítványozzuk, hogy Borsodvármegye törvényhatósági közgyűlése a lemondást ne fogadja el, hanem Melczer Gyula alispán úr ennek visszavételére és hivatalának megtartására kéressék fel.«

Kelt Miskolczon, 1892. július hó 16.

Brezovay László, Röck Pál, Mikuleczky István, gróf Péchy Szilárd, Majtényi Adám, Bottlik Lajos, Kovács Lajos, ifj. Dobozy Dániel, Bignió Gyula, L. Farkas Béla, Lipovniczky Gyula, Dr. Szabó Gyula, Lossonezy Jenő, Holländer Ede, Lichtenstein József, Lengyel Sámuel, Hebrony János, Horváth Sándor, Pamlényi István, Koos Soma, Terhes Lajos, Grósz Adolf, Hoffmann Gyula, Evva Ernő.

A SZABADSÁG TÁRCZÁJA.

Egyre-másra. . . . .

Egyre-másra, egyhangulag
 Pörögnek a napok,
 De én e nagy békesség közt
 Nyugodt csak nem vagyok.

Egy búbajos édes álom
 Fogva tartja lelke:
 Ugy érzem, mintha nagy erő
 Szunnyadna még bennem.

Valami vágy, ismeretlen,
 Talán csak egy sejtés,
 Mely a szívbe észrevétlen
 El nem muló jelt vés.

Szerelemre, boldogságra
 Volna nagy szükségem,
 Csakhogy ebből a kettőből
 Kevés jutott nekem.

A szerelmet megízleltem,
 De hamar lett vége,
 Alig érinté szívemet
 Csalfa üdvössége.

S így előttem a boldogság
 Csak délibáb képe:
 Midőn már-már enyém volna
 Szétfoszlik a légbé.

Gergely.

A mi „darunk“.

(Vége.)

A kenyerünk felét ő ette meg, vakargattuk, kefelgettük végig fekete kabátját, szereztünk neki fiatal csalamádét, sőt meghallva azt, hogy a tehén szereti a darát (azt se tudtuk idáig) rögtön egy zsák árpa küldetett a malomba a Daru számára.

Mindezekért a kedveskedésekért igazán csekély hálát mutatott a Daru, vagy hogy a lóherés iránti oktalan szerelem lett urrá fölötte.

Hiába kértük, rimádkodtunk neki a saját jövője érdekében; makacsan fenntartotta tovább is a viszonyt. Mint a hogy vannak meggondolatlan grófi sarjak, akik minden józan tanács ellenére ragaszkodnak a zöld takarmányhoz, akarom mondani: a szép ballerínákhoz. Pedig hát édes az a tiltott szerelem, de — tapasztalás szerint sohase szokott jó vége lenni. Aminthogy a mi Darunk loherés kalandjai is katasztrófára vezettek.

A nyár már derekasan kibontotta lombos virágos sátorát. Az alkaczfák bódítóan illatoztak. Ebben az érzést forraló időben a tehéni kebel lángjai is magasabbra gyuldoztak. Órákat töltött a lóherésben. S egyszer a gazdaszszony, amint kiakarta onnan zavarni, eléggé meg nem róható udvariatsággal támadta azt meg, leszedvén róla a szoknyát s imitt-amott meg is lökdöste szarvaival. Hogy a pöröskö-

désnek elejét vegyem: kiegyeztem az asszony-nyal, fizetvén neki öt forintokat. Ez mindjárt melegiben történt. Hát amint haza jövök: itthon vár a nagyobb veszedelem. A Darut utólérte végzele: a tiltott viszony átka. Nem mondom, hogy önkivületbe esett, mert utálok ezt a szót, de annyi bizonyos, hogy el volt ájulva. Szép kék szemei zavarosan tévedeztek, fekete bőre szörnyen megbővült, mintha féltuczat bornyu volna benne.

Nosza, valamennyi Kursmid van a vidéken, azt mind elhozattam. Javas asszonyok, fogatlan de dús tapasztalású öreg tehenesek totyogtak be udvarunkba, mi pedig körülálltuk a nyögő állatot és . . . rittunk, legjobban a harangozó kis fia, hogy hát: „medtödlit a Talu“ Magam is azt hittem s elborulva néztem a szomszédok kárörvendező arcát. — No, de nem dögölt meg. Felépült, hanem a patika meg a doktorok éppen 15 forintomba kerültek. Kezdtém rájönni, hogy az a gyönyörűségem, miszerint a csésze tenekén nem lát m a virágot: nagyon drága gyönyörűség.

A legközelebbi vásárra kihajtottam. El kell adni, ne csináljon több háborúságot. Magam is ott valék mellette, mert igazán sajnáltam, de azért nem tettem úgy, mint a nagytiszteletű ur, a ki tehenet árulván, a vevőnek azon kérdésére: jó-e ez a tehén? — azt felelte: „dehogy jó barátom, hiszen ha jó volna, mi sem adnók el“ amiért a nagytiszteletű asszony nem is akart neki ebédet adni.

Bennünket valóban örömmel lepett meg ez a mozgalom, mely hihetileg előjátékát képezi annak a fényes tüntetésnek, mely a szeptember 12-iki közgyűlésen Melczér Gyula mellett nyilvánulni fog.

Hogy lesz-e sikere ennek a mozgalomnak, vagyis hogy Melczér Gyula fog-e engedni az általánosan nyilvánuló bizalomnak; ezt ma még csak ő maga tudná megmondani. Mi azonban reméljük, hogy alispánunk, ha látni fogja a megye őszinte, igaz ragaszkodását, ha határozott ígéretet nyer arra nézve, hogy ezután a méltatlan támadásokkal szemben nem így utólagosan, hanem a küzdelmek hevében adja meg neki a közgyűlés az igazságos elégtételt; megmarad abban a székben, melyet Borsodvármegyében úgy senki be nem tölt, mint ő.

Ha Melczér Gyulának, mint alispánnak, hivatalos ténykedése kifogástalan, akkor az az áldatlan harc, — mely eddig a megyeházán folyt s talán még ezután is folyni fog — vagy személyes jellegű, vagy politikai színezetű. Ha személyes jellegű, akkor kötelessége a közgyűlésnek azt mint oda nem tartozót csirájában elfojtani; ha politikai színezetű, akkor ám csak hadd kezdjék a fekete-sárga színtiek, Borsodvármegye — mint ellenzéki vármegye — fog birni annyi önérzettel, bátorsággal és akaraterevel, hogy azok — a kik a zöld asztal mellé is beviszik a politikát — a kellő korlátok közé szorítottassanak.

Városi közgyűlés.

— 1892. július 18. —

Lomhán, álmosan indult meg a tanácskozás... Diószeghy György városi főjegyző bármiként igyekezett is érdeklődést költeni a pénztári számadások jóváhagyása iránt, ez nem sikerült; nagyon is észre lehetett venni, hogy Pallaghy Béla helyettes polgármester a jelen volt 60 városi atya közül kinek zavarta meg a délutáni álmát.

Nem csoda! Különösen ilyenkor az aratás időszakában nagyon hamar elnyomja a földi ha-

Sokunk megakadt a szeme a takaros formás jószágon. Végre egy szentmihályi paraszt ember megvette. Gúnyácskáját, tarisznyáját, csizmáit is a szarva közé kötötte. Mielőtt elváltunk volna, megfogattam a Darunak a nyakát, homlokát, mint az a apa, mikor iskolába távozó fiának lelkére köti, hogy: jól viseld magad gyermekem. Viszonzásul a Daru is érdes nyelvével nagyokat nyalt kezemen. Hanem a mint látta, hogy én ott hagyom, a paraszt nógatására végig mérte nagy szemével s azzal neki iramodott a mezőre olyan igyekezettel, hogy bizonyára kiszaladt volna a világból is, ha a fizikában meg nem volna írva, hogy a föld gömbölyű. Ráhagytam a dolgot. Ez már a szentmihályi ember baja, ő lásson utána.

Hát a mint a vársártérről haza érek, ámulva látom, hogy a Daru ott áll a konyhaajtó előtt, ahol a kenyéradagokat szokta kapni. Szinte szemrehányólag tekintett rám, amiért szabadulni akartam tőle.

Egyszer aztán betoppán a paraszt is, emlegeti az istent, meg a szenteket, de nem a jó oldalukról követeli vissza pénzt, neki a tehén nem kell. De sőt téritsem meg az egyik csizmáját is, mert ime elveszett az állat szarva közül. Visszaadtam a pénzt s hogy ne lármázzon, egy forinttal megpótoltam. A Daru megint csak itt maradt, de szörnyen bosszantott a ragaszkodásával.

A legcsintalanabb diák nem kerül annyiba, a mennyit én a nyáron költöttem rá. Okvetlen szabadulnom kell tőle.

landót a buzgóság. Talán el is aludtunk volna mindnyájan a közgyűlési tárgysorozat vékony asztalja mellett, ha az ügyvédi kamara a tanácsház asztalára nem dobja az igazságügyi palota kéréjét. Erre a zajra azután úgy az alvóg, mint a felvég felébredt s megriadva kérdezte: „Hol az a palota?”

Ha Adler Károlyt megrongált egészsége(!) nem gátolja, megmondta volna, hogy: „Palota itt, palota ott, palota nincs sehhol”; de miután ő nem szólt semmit, a kévét Bizony Ákos óvatos kezekkel bontotta szét s azt mondta, hogy azt a megyeháza mellett lévő telken kell kicsépelni, ha másképp nem megy, a város költségén s ugyanakkor oly kegyetlen pusztítást vitt véghez az Andrassy-féle telken, hogy ott még egy fűszál sem maradt épségben.

Az Andrassy-telek elpusztult romjai közül most sötét arcczal Mezey Pál emelkedik fel. Cséplő a kezében, harag a szemében. „Mit akartok a felvégben? Mit az alvégben? Se egyik, se másik, majd tudja azt a miniszter.” Így szólt haraggal s zordonan. Szavára elsötétült felettünk a láthatár.

„Oh népek istene, küldj egy reménysugárt!”

És jött Sugár! Kisérteties fényt gyújtva a városi csatornán és vízvezetéken, ágyut szegezett a „Központ” s mindennemű városi jog ellen. No szegény felvég! Te ugyan most már előre meg vagy löve! Hanem hát az ágyu — szerencsére a fiskálisok kamarájának — csütörtököt mondott. A nagy szavalat erős lövegét befojtotta a — szavazat. Így azután nem a felvég, se nem a központ, hanem ő. A nagy kormányparti Löwe lett alaposan meglöve.

A szavazat fojását különben Kovács Lajos nyomta az ágyu csövére, azért nem sült el. Mikor azután ezt a tenyegető nagy veszedelmet elhárította a jogkereső közönség fejeiről, ő maga is hozzáfogott a munkához. Oly irtalmatlanul kicsépelte azt az — amint ő, nevezte — üres szalmát, oly kegyetlenül elverte az Andrassy-féle telken képzelt palotát, mint a két fenekű dobot. Majd meglátjuk, mit szól hozzá a budapesti nagy dob!*)

*) Így nevezte el Polonyi Szilágyi Dezső igazságügyi minisztert.

A télen tehát a két mértföldnyire eső vásárra hajtam el. Valami bölcskei embernek megtetszett, meg is vette. Figyelmeztetem, hogy erős kezekre bizza, mert el talál szaladni. Ne féljen az ur, hordok én Kecskemétről, meg Slavóniából is marhákat, egy tehénnek oda se néz a bölcskei ember. No, jól van, gondolám s megelégedéssel néztem, hogy oda kötözik erősen a kocsi saraglyához.

Mi későskén értünk haza. A hó finom, apró pelyhekben pilinkélt. A fiastyuk már messzire vitte csirkéit az égi tarlókon. Hát amint a kapu előtt leszálok; örvendő bölgést hallok az udvaron. Majd sóbálványnyá lettem. A Daru volt. Fején egy összetört saraglyának a fele, láncz és kötél lógnak nyakáról, erősen el van fáradvá, azonban a szénaboglyából derekasan eszik.

Másnap a bölcskei ember is visszavette a pénzt, majd hogy meg nem vert.

És már most szerkesztő ur, miután mostanság azt is megkérdezik a nagyobb lapoktól: hogy a mosáshoz miféle szódát használjanak, én is megkérdézem: mi tevő legyen a mi Darunkkal. Mert tetszik látni, most is ott vagyok a dologgal, ahol az a bizonyos mádi regáléberlő.

Kajabusz.

*) Csak tessék nagy gondal ide expedálni, jótállunk, hogy nem megy többé vissza. Itt 60 kr. egy kilo hus.

Szerk.

A közgyűlés lefolyásáról a következőkben referálunk:

Pallaghy Béla helyettes polgármester üdvözlőlvén a képviselőtestület tagjait, a gyűlést megnyitja.

Diószeghy György főjegyző előterjeszti, hogy a m. kir. belügyminiszter a városi fogasztási póttileték szedését további 5 évre engedélyezte; előadja, hogy a megyei bizottsági közgyűlés a városi árvapénztár, útdó pénztár házi pénztár és közevetvám pénztár számadásait jóváhagyta.

Tudomásul vétetett.

Az ügyvédi kamara kérvényt intéz a közgyűléshez az iránt, hogy az igazságügyi palota építése ügyében a m. kir. igazságügyi miniszteriumhoz felterjesztett kérvényét pártolni illetőleg hasonló szellemben felírni sziveskedjék. Az ügyvédi kamara felterjesztésében — mint előzőleg már említettük — arra kéri a miniszteriumot, hogy az igazságügyi palotát ne a „Miskolczi Takarékegyesület” által felajánlott Andrassy-féle telken, hanem az állam által már megszerzett, vagy más alkalmas, de minden esetre a város központjában levő telken építtesse fel.

Bizony Ákos: A dolog annyira egyszerű, a kérdés a kamara felterjesztésében annyira ki van merítve, hogy ahoz alig férhet több szó. A városnak nem feladata az, hogy egyik osztályt a másik felett, a város egyik részét a másik felett előnyben részesítse. A városnak egyedül a közérdeket kell tekintenie. A közérdek pedig ellene szól annak, hogy az igazságügyi palota a Búza-téren építessék fel. A buzátéren, a kereskedelemtől eltekintve, más élet nincs; az a zajos mozgalmas élet pedig, mely ott van, zavarja a hivatalos működést s akadályozza a csendes munkálkodást. A városnak egyöntetű fejlődésére kell kiválóan súlyt fektetni. Az az irány, melyben a város most fejlődik, eredményezte azt, hogy az Urak-utcája, mely egykor főutca volt, mellékutca lett. Ha a város felső részét elhanyagoljuk, be fog következni az idő, a midőn a mostani központ is külvárosná válik. Nem vádolhat bennünket senki egyoldalúsággal, midőn a város alsó részének haladásával szemben a felső rész fejlődését is óhajtjuk. Szóló ezután hosszasan kiterjeszkedik az Andrassy-féle telek helyzetének bírálatára s javasolja, hogy a városi közgyűlés szintén kérelemmel járuljon az igazságügyi miniszterhez, hogy a palotát a megyeháza mellett levő telken építtesse fel; s ha az igazságügyi kormány netalán nem volna abban a helyzetben, hogy a közel jövőben tetemes összeget fektethetne az építkezésbe, fejezze ki készségét az iránt, hogy maga a város is hajlandó azt felépíteni. (Általános helyeslés.)

Mezey Pál előadja, hogy a „Takarékegyesület” elismerést érdemel azért, hogy az igazságügyi palota építését felszínre hozta. A városok önmaguktól fejlődnek a kereskedelem irányában, azt a város közgyűlése nem akadályozhatja. Ne támogassuk se az egyiket, se a másikat; hanem bizzuk azt egyenesen a miniszteriumra.

Sugár Gyula mindenki nézetét tiszteletben tartja; de nem helyeselheti Bizony Ákos indítványát. Olyan város, mely közegészségügyi tekintetben annyira hátra van, a hol a csatornázás és vízvezeték kérdése még a kezdet stádiumán sincs, nem mehet bele olyan költségekbe, mint a minőt Bizony Ákos ajánl. Helyesli, hogy törvénykezési épület emeltessek, de az sem nem jogos, sem nem szükséges, hogy egy város kimondja azt (Felkiáltások: Hóhó!) hogy a város melyik részén építessék fel. Az egyenesen a kormány dolga. (Nagy zaj. Felkiáltások: Eláll!) Ilyen előleges kijelentések megkötnek a kormány kezét s a kérdés elődázatnék. Itt nem lehet szavazással eldönteni, hogy hol legyen az igazságügyi palota. Az ügyvédi kamara specialiter azzal foglalkozik, hogy a törvénykezési épület ne a Búza-téren építessék (Felkiáltások: Nagyon helyesen!) Ne higgye a közgyűlés, hogy a törvényesek a város felső részén forgalmat terem. (Egy hang: Nektünk az is elég!) Azt javasolja, hogy a város intézzen felterjesztést az igazságügyi kormányhoz a végből, hogy törvénykezési épületet emeljen, de a kormányt ne befolyásolja.

Kovács Lajos: Előttem szóló képviselő urat a közgyűlés viszhangja meggyőzhette arról hogy nem a közvéleményt tolmácsolja. Sugár

Gyula ur egészen sajtásákos téren áll. Nem akarja, hogy a szőnyegen forgó ügyben szavazás történjék, mégis i ditványt tesz. Ha nem szavazás által akarja az ügyet eldönteni; akkor kérdem: mi módon óhajtja a többséget konstataálni? Itt a felvetett kérdés felett dönteni kell. Nem névszerinti szavazással, mert akkor igen kitűnnék, hogy előttem szóló milyen nagy kisebbségben marad. Csodálkozom, hogy egy ügyvéd mondhat olyat, hogy egy városnak nincs joga ilyen kérdésben állást foglalni, mert attól fél, hogy a kormány kezeit megkötjük. Nevetséges dolog Verébre ágyuval való lövöldözés. Minden városnak kötelessége ilyen kérdéssel szemben állást foglalni. Csodálkozom, hogy akadhat ember, a ki az Andrási-féle telken kívánja az igazságügyi palota felépítését. A jánlat oda csakugyan tétetett, ezt positive tudom; de nem hiszem, hogy a miniszter azt még pénzügyi tekintetből is elfogadhatná. A miniszternek meg van már erre a terve. A megyétől ingyen kapott egy telekrészt s mi valóságilag tites szalmát cséplünk, mikor azon vitatkozunk, hogy a miniszter az ingyen telket mellőzve, elfogadja a Takarékegylet ajánlatát. Elfogadom a Bizony Ákos javaslatát.

Ezt fogadta el 3-4 képviselő kivételével a közgyűlés is.

Végül Pataky Sándor főkapitányak 5 heti, Adler Károly mérnöknek 6 heti, Vidor Ernő közgyámnak 3 heti, Krizsanovszky József aljegyzőnek 4 heti szabadságidőt engedélyezett a közgyűlés.

A nemzeti szellem fejlesztése az iskolában.

Irta: Poros János.

III. A nemzeti nevelés.

Felméri Lajos „A nevelés tudomány kézi könyve” című becses és méltán dicsért művében a nemzeti nevelést Rigg angol tudós nyomán következőleg határozza meg: „A nemzeti nevelés lényegében a fegyelmezés és oktatás folyamata, mely az ifjúságot a nemzeti érzés, gondolkodás és cselekvés módjába (éthosz) vezeti be.” Így folytatja tovább: „Mondhatnók ezt röviden az átalakulás oly folyamatának, mely szerint a nemzeti éthosz az egyének éthoszává változik át.” A nemzeti nevelés abban áll, hogy ismertessük meg a gyermekekkel a nemzet szokásait és erkölcsait, s hassunk oda, hogy a nemzeti szokások és erkölcsök a gyermek szokásai és erkölcséivé váljanak.

Igen, de a nevelés nemcsak tanítás; a tanító pedig nemcsak tanító, hanem nevelő is. Ismertesse meg tehát a tanító a gyermekekkel a nemzeti szokásokat és erkölcsöket, a nemzeti erényeket és bűnöket; az erényeket azért, hogy azokat a gyermek ismerje és kövesse; a bűnöket pedig azért, hogy azokat a gyermek felismerje és kerülje; mert igazán mondja Petőfi: „A magyar nemzetnek volt sok s nagy vétké”, valamint azt is: „De erénye is volt.” Ha volt, van is, és bátran hozzá tehetjük: lesz is. A tanító kötelessége oda irányozni törekvését, hogy bűne kevesebb és erénye több legyen a magyar nemzetnek, legalább a nemzet azon részének, mely az ő gondjaira van bízva.

Igaz, hogy az iskola mindent nem tehet, mert az élet küzdterén sok szép remény hiúsul meg; de az is igaz, hogy a jó maggal bevetett földről is inkább várhatunk jó gyümölcsöt, mint a parlagon hagyottól. A jellem szilárdságát az élet mutatja meg; de annak alapja majd mindig visszavihető a gyenge gyermekkorra. Hogyan lelkesedjék a nemzet nagy alakjainak példáján az, ki azokról hiányos vagy éppen fonák ismereteket szerzett? Hogyan buzdítsa fel azt a nemzet dalnok, kinek szive nincs előkészítve a nemesebb érzelmek befogadására? Aki valamely huros hangszerezen akar játszani, fel kell előbb hangszereit hangoltatnia vagy hangolnia, mert különben hamis hangokat ad az vissza a művész kezei között is. A gyermeki szívet is elő kell készítenünk, hogy a nemzeti célok és törekvések összhangjára zavarólag ne hassanak szavokkal és tetteikkel.

Mutassunk rájuk nemzetünk erényeire és bűneire. Nem szükséges az, hogy a kegyelet hurjait durva kézzel paskoljuk; de nem árt amellet, ha az eszményi mellett a valót is megismertetjük. Nemzetünk érvényeitől tüntetjük fel a hazaszeretetet, emberszeretetet, őszinteséget, bátorságot, nagylelkűséget, sőt némelyek

a tanulmányosságát is; bűneink nagyobb részben ezek túlzásai és elferdülései. Vegyük ezeket sorban.

A hazaszeretet ezer éves, mint magyar hazánk. A népvándorlás és hazaszeretet kizárják egymást; ezer év előtt élt őseink az akkori kor szellemének hódolva, elhagyták ősi lakóhelyüket, újabb, szebb s jobb hazát indultak keresni.

Nem jegyezték fel a régi történetírók, hogy hányak szíve szakadt meg amiatt, hogy ősi hazájába visszavágyott; ma sem jegyezzük azt még a lélekbuvárok sem. Ennek a földnek népsége, vagy a régi helyen lakhatás lehetetlensége hozta-e magával azt, hogy a magyar nemzetben a hazaszeretet szent eszméje oly mély gyökeret vert, ne keressük azt. Azok a hősök, kiknek vére a Kárpátoktól az Adriáig minden porát szentté tette a magyar földnek nem pusztán a harzi dicsőségért áldozták fel drága életüket. A Hunyadiak, Zrínyiek és Szondyak nem azért a szent emlékéért hoztak áldozatot, melyet fölünk méltán megérdemelnek. Hazájuk szent szerelme, az annak földjében nyugvó ősök pora iránt való kegyelet, az a kimondhatatlan érzelm adta kezükbe éles kardjukat, mely ezer éven át tartotta meg számunkra ezt a földet, melyen élünk és halunk kell. Mutasson rá a tanító igazi lelkesedéssel a hazaszeretet példáira; igyekezzék növendékeinek szívét úgy képezni, hogy ezen nemzeti erényünk növendékeinek sajátjává legyen; hogy tudjon egykor, ha kell, ő is hazájáért élni és halni.

K Ü L Ö N F É L É K.

— Csanád Sándor most már csakugyan meghalt. A fővárosi lapok mindegyike így kezdte tegnap a szomorú nekrológot, mely a magyar törvényhozás egy tipikus alakjának, az országos függetlenségi és 48-párt egyik rendíthetetlen ősz bajnokának elhunytát tudatja. Négy évvel ezelőtt már holt híre kelt, el is siratták a lapok illendően, de azután ő maga csáfolta meg halála híret. Most már igazán meghalt a régi mult időkből itt felejtett, tetőtől talpig becsületes, igaz magyar ember. 1861. óta egyik legeredetibb tagja volt a képviselőháznak. Az „átkos közönség” a „szegre akasztott elv” zafatos frázisának feltalálója, a „sárga-fekete” színnek halálos ellensége volt ő. A képviselőház zártilésén még jelen volt, vasárnap utazott haza Nagy-Kerekibe, a hol ugyanaz este szívszélhűdésben meghalt. 79 évet élt. Nyugodjék békében.

— Kitüntetés. Radvány István és Horváth László tüzoltó főparancsnokokat, a kik részt vettek a konstantinápolyi tüzoltó-egylet főparancsnokának gróf Széchényi Ödön pasának jubileumán, a török szultán — ki a magyarok iránt nagy rokonszenvvel viseltetik — a tachtitije-rend első osztályával tüntette ki. Gratulálunk a magas kitüntetésnek!

— Lesz-e kiállítás? A milleniumi országos kiállítás előkészítő bizottsága megemberelte magát s hallgatva a hazai lapok sürgetésére, hétfőn délután ülést tartott, s elhatározta, hogy 1895-ben hazánk ezredéves fennállásának ünnepén, meg fog tartatni az országos kiállítást.

— Zónaldó. Lapunk legközelebbi számában említettük, hogy az egységes időszámítás augusztus elsején a közigazgatásban is életbe lép. Hogy az egységes időről mindenütt pontos tájékozást szerezhessenek, a kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy a vasuti állomások, posta- és táviró hivatalok naponta a budapesti meteorologiai intézettől pontos jelzést kapjanak. A miniszter azt is megengedi, hogy magánosok is saját költségükön külön időjelzőket létesítsenek.

— Halálozások. Kónya Ferencz ref. főgimnáziumi tanárt mély fájdalom és pótolhatatlan veszteség érte. E hó 16-án ragadta el tőle a halál forró szeretet nejét: Kopácsi Juliskát, a kivel csak három évet élt örömben, boldogságban. A korán özvegyen marad ifju férj lelkének mérhetetlen bánatát enyhítse az a tudat, hogy az oly váratlanul jött csapás iránt városszerte a legigazabb részvét nyilvánul. A fiatal nő hűlt tetemeit vasárnap délután nagy közönség kíséretében helyezték el a tetemvári

sírkert hantjai közé. — Másnap, vagyis hétfőn délután ismét ifju nő koporsóját vette körül városunk intelligens közönsége. A sötét ravatalon Wolfgang Irén, férjezett Boday Dánielné hidegült tetemei pihentek. A halál itt nem jött váratlanul. A csak 23 évet élt ifju nő életének kialakítását hosszas és nehéz szenvedés előzte meg. Elhunyt felett szerető férj, két piczi gyermek, szülők és testvér hullatják a veszteség fájó könnyeit. A korán elhunyt nők siri álma felett viraszt a hű emlékezet!

— Munkásmozgalom Miskolcson. Az asztalos segédek vasárnap délelőtt gyűltek egybe, Klein Ágoston gordonuczai vendéglőjében, hogy a nyomoron, mely köztük állítólag uralkodik, segítsenek. A gyűlésen a rendőrség részéről Serdahelyi János alkapitány s Kecske méthy Sámuel rendőrbiztos jelentek meg, de a gyűlés oly példás rend és csendben folyt le, hogy beavatkozásukra semmiféle szükség nem forgott fenn. A tárgysorozat a következő volt. 1. Az asztalos segédek helyzete. 2. A szakszervezkedés. 3. Indítványok. A gyűlést 10 órakor ünnepelesen csendben Molnár János elnök nyitotta meg, üdvözölve a szép számmal megjelent tagokat. Ezután Vojkó István emelt szót és buzdította szaktársait, hogy elvét, melyet ugyan ki nem mondott, támogassák. Molnár János csatlakozott előtte szóló véleményéhez azon megjegyzéssel, hogy szaktársainak sanyaru helyzete miatt csakis kis iparosainkat kárhoztatja. Ezután Prokl János Budapestről az „Asztalos szaklap” szerkesztője emelt szót. Beszéde a szaktársakat rendkívül elragadta. Beszédében a mai vagon rendszert kárhoztatta, való-e — ugymond — hogy a pénztözsérek szedjék fel a pénzt, holott ők teremtik és dolgozzák fel az anyagot. Például a pesti iparvállalatot hozta fel, a mely évente 900.000 frt nyereséget oszkt ki 500 ember közt és ugyanannyit 5000 munkás közt. (Zajos éljenzés) A tárgyhoz még Móri Pál, Takáts István és Kutron Gábor szóltak. Prokl János ezután a következő határozati javaslatot terjesztette elő: „Tekintettel arra, hogy iparunk a legalsóbb fokra szállt, a mit a súlyny munkabérek igazolnak, és tekintettel arra, hogy a csekély munkabérek folytán élettartásunk mindig stülvedt, miáltal nemzedékünk elsatnyulása előidéztenék, a miért e mostani uralkodó osztályt felelőssé tesszük és végre tekintettel arra, miszerint kötelességünk ezek elsatnyulást a mostani és jövő nemzedék érdekében minden törvényes eszközzel meggátolni; kimondja az 1892. július 17-én Miskolcson tartott asztalos gyűlés, hogy a miskolczi asztalos segédek a szakszervezkedéshez csatlakoznak és elhatározza továbbá a gyűlés, hogy a szakszervezkedés fejlesztése érdekében „Országos Kongresszus” hívasék egybe, melynek egybehívasával megbizza az asztalos szaklap szerkesztő bizottságot augusztus 14, 15. és 16. napjára. Szintén ugy elhatározta a gyűlés, hogy a Kongresszuson küldöttek által képviselteti magát. (Lelkes éljenzés.) A gyűlés a javaslatot elfogadja és a Kongresszuson Rosenberg Sámuel és Molnár János asztalos segédekkel képviselteti magát. Ezzel a közgyűlés véget ért, a jegyzőkönyv hitelesítésével Vojkó István és Vigh Sándor bizattak meg.

— Hangpróba. Odry Lehel a m. kir. opera kiváló tagja hétfőn délután 4 órakor bírálta meg a jelentkezett hanganyagokat a miskolczi ref. leánynevelő intézetben. Az énekpróbán városunk zeneértő közönségéből többen megjelentek. A próba nem volt sikertelen, mert Waldman Aranka kisasszonyban oly kiváló hanganyagot fedezett fel Odry ur, a mely — mint mondja — ritkítja párját. Waldman k. a. tehát már a jövő szeptemberben megkezdí a tanulást Odry Lehel énekiskolájában. Szerencsét kívánunk!

— Temetés. Sabó Barnabás főgymnáziumi tanárt újabb csapás érte. Géza nevű kis fia f. hó hó 14-re virradóra 4 és fél órakor bevégezte 53 napra terjedő földi pályáját Kis-Győrben. A kedves gyermek ott aluszsza örök álmát ez év tavaszán elhunyt nagy anyja mellett a kisgyóví temetőben. Áldott legyen emlékezete a kedves gyermeknek, a sokképen sujtott apáról pedig vegye le a gondviselés sujtoló kezét s heggeszve be vérző sebeit. — Stark Gyula polgártársunk 9 éves kis leánya hosszú szenvedés után folyó hó 12-én örök álmra hunyta szemeit. Julius 14-én rokonainak és ismerőseinek részvéte mellett kísérték ki a mindsenti temetőbe.

— A tolonczház építése ügyében Pataky Sándor főkapitány és Adler Károly mérnök a napokban szemlélték meg a „vasuti-telep” mel-

lett e célra kijelölt telket, azt azonban alkalmasnak nem találták, mert az ut szabályozás folytán abból olyan nagyságu földterületet fogtak kiszakítani, hogy a megmaradt területen annak keskenysége miatt építkezni nem érdekes. A tolonczház építésének égető kérdése tehát még ma sincs megoldva.

— **A háromi vasut előmunkálati engedélyt** egy évre ismét meghosszabbította a kereskedelmi miniszter. Jobban szeretnénk már mi a sinek hosszabbítását látni.

— **Napfoltok.** A nap tányérján egy idő óta igen érdekes foltok látszanak, melyeket kisebb mezei távcsővel, sőt ezek közül kettőt szabad szemmel is meg lehet látni. Az érdekes tüneményt sokan nézik.

— **Mező-Csáthón** f. hó 17-én Pollák Vilma k. a. a budapesti felsőbb kiművelési zeneiskola harmadéves növendéke, mielőtt vidéki hangversen körútját megkezdene, erkölcsileg és anyagilag kitűnően sikerült hangversenyt rendezett. Pollák kisasszonynak tiszta, iskolázott, csengő hangja van, melyet ez alkalommal is érvényre emelt. A kisasszonyt a csáthi közönség igen rokonszenvesen fogadta, s tetszésének több jeleivel elhalmozta. Mellette Szvitek Magda k. a. zongoratanárnő Miskolcra, értelmű zongorajátékával derekasan működött közre. Ha Pollák k. a. iparkodni fog, hazai színpadunknak még egyik díszévé nőheti ki magát. A k. a. még alig 17 éves s így buzdításunkat megérdemli s jó néven is veheti. Megemlítjük még, hogy Fischer József és Pollák Akos urak egy-egy monológot adtak elő, Fekete István ügyvéd pedig „gróf Széchenyi István barátsága és szerelme” czímmel felolvasást tartott. A hangversenyt hajnalig tartó tánc követte, melyen részt vettek, leányok: Barfók Juliska Ároktó, Dítcel Ida Polgár, Farkas Etelka E.-Bénye, Feyér Róza, Grünfeld Regina, Gyurkó Anna és Ilonka, Hart Berta és Ottilia Polgár, Hosszúfalussy Kata H.-Szalonta, Kardos Szerén és Margit, Mohr Róza, Peszkár Ilona Miskolc, Pollák Vilma Bpest, Rosenkrancz Paula Pozsony, Szakáll Róza és Kata Deres, Salamon Gizella /Kassa, Szenczy Ilonka, Szvitek Magda Miskolc, Tóth Piroka, Zinner Gizella és Hajnalka, Wechsler Laura. Asszonyok: L. Farkas B.-né, Feyér Endréné, Fischer Józsefné, Gyurkó Józsefné, Hart Adolfné, Polgár, Herman Jenőné, Heizler Dávidné, Horovics Abrahámné, Hosszúfalussy Dezsőné, H. Szalonta, Kardos Imréné, Koller Etel Ároktó, Koller Ferenczné, Pohánko Gyuláné, Szabi Lajosné, Szarvas Sándorné, Szentimrey Józsefné, Szenczy Tamásné, Özv. Szuheisl Ferenczné Bpest, Tóth Elekne, Zettner Ágostonné, Zettner Józsefné, Özv. Végh Györgyné, Wechsler Adolfné.

— **A vén cigány halála.** Szombaton, e hó 16-án délután tették örök pihenő helyére Boka Samut, a debreczeni híres cigányprimást városunkban, a mindszenti sirkert hántjai közé. A 67 évet élt öreg zenész néhány évvel ezelőtt jött városunkba, hogy itt rokonai körében pihenje ki zajos multjának fáradságait, dicsőségét. A ki az ősz meggörnyedt alakot látta, talán nem is sejtette, hogy ő volt az, a ki az elnyomatás szomorú napjaiban a magyar ember szívének keserű fájdalmát hegedűjének varázshangjával enyhíteni az országban legjobban tudta. Szent volt akkor az a fájdalom, melyet csak a primás kesergő hegedűje enyhített. S ha felhangzott a melabús: „Cserebogár sárga cserebogár” legalább lehet sirni. Ekkor vigadt igazán sirva a magyar, mikor még tilalom alá volt vetve a „Jaj de” nóta is, melynek elhúzásáért nem egyszer büntette meg a szigorú hatóság az immár sirjában nyugvó vén cigányprimás: Boka Samut is. Az elpattan hegedűhúr nem ad többé hangot, a „Boka kesergő” elandalító hangjaiban nem kereshet többé enyhülést a magyarszív . . . Elfeledik a vén cigányt. Lomtárba kerül a nemes hegedű. . . S lassan-lassan elfeledik azokat a bűvés-bájós magyar nótákat is, melyekkel Boka a tragikus véget ért Becsky Bandit, a híres temesi gróftól Csernovics Pétert, a geszti nagy urat Tisza Kálmánt is — a ki még akkor szintén más hírokat pengetett — oly sokszor megrikatta. Nincs kegyelem! Elhaltak, vagy elpusztultak a nagy „cigány-barát” nemes urak, elhalnak utánok egyenként a cigányprimások is. A cigány nóta mámoros zenéje helyett a „Madarász keringő” és „Grosswardein”-er nótában gyönyörködik a mai szív és

lélek . . . Nyugodj tehát békében, lágyan fedje poraidat a temető hantja!

— **A borsodi turisták** — szám szerint 78-an, kik között 15 nő is volt — vasárnap délelőtt 9 óra után indultak el a diósgyőri fürdőből az apostolok lovain . . . s mentek egészen a Háromig azon az uton, melyet az egylet az erdő árnyas lombjai között készítettett. Sajnáljuk, hogy nem lehettünk tagjai az érdekes karavánnak, mely kedélyesség s a helyzetnek megfelelő szellemesség dolgában bizonyára nem sztkölködött; azonban így is arról értesültünk, hogy a harmadfelőrai utazás alatt semmi baleset nem történt s az ut teljesen jónak bizonyult. Jó volt délután 2 óraker az ebéd is, melyet a háromi vendéglőben Ment konyhája szolgáltatott az elfáradt és megéhezett kabalnak. A fáradtság azonban nem volt akadály arra nézve, hogy a kirándulók fiatalabb tagjai tánczra ne kerekedjenek. Ugy halljuk, hogy még a késő esteli órákban is sok „hogy volt”-tól zengett a gyönyörű Lilla-füred.

— **Lapunk mult számában** említettük, hogy Grosz Mór pinceszögnyöknök az alispán iparigazolvány kiadását engedélyezte, mint most, biztos forrásból értesültünk, a városi t. ügyész az alispáni határozatot a belügyminiszterhez felebbezte.

— **Vérengzés Biharban.** Tartózkodunk ugyan más megyében kelt hírek közlésétől, de a következő esetet okulás szempontjából még is közöljük: Tamásiban Stern Gyula bérletén 180 részes arató a buzaaratást befejezván, a fővállalt bükkönyt nem akarta levágni, hanem a felrakott buzarészszel tovább állni. A bérlő a törvényre támaszkodva, csendőri segítséget kért, s a kicsépeelt rész visszatartásával akarta őket a további munkára szorítani. A helyszínén Wagner őrsvezető és három csendőr jelent meg s mikor a részesek háromszori felszólításra sem akartak a munkához fogni, az őrsvezető a lovak közé lőtt. A feldühödött nép erre Wagner a kaszákkal megrohanta s keresztül szurta. Erre a három csendőr gyorsan tüzelni kezdett az aratók közé. Tizenketten maradtak halva, számosan megsebesültek, a többiek szétfutottak. Itt a tanúság. Ideje volna, hogy a népet községenként alaposan kitanítsák, hogy milyen következménye van annak, ha valaki kezét a csendőrökre fölemeli. Eddig ez a legnagyobb vérengzés, a mit a csendőrség fenállása óta elkövetett.

— **Köszönet.** Azoknak, a kik e f. hó 9-én tartott dalestélyen a polgári dalos-egylet pénz-

tárának gyarapítására felülfizetni szivesek voltak, hálás köszönetét fejezi ki az egylet választmánya.

— **Goldstein Mártonné** (Kacsá Borosa) bűntényében a kir. törvényszéknek 5 esztendei fegyház büntetését a kassai kir. tábla helyben hagyta.

Legújabb.

— **Az allepáni állás** ügyében a Miskolcson lakó megyebizottsági tagok tegnap délután 5 óraker Lichtenstein József felhívására értekezletet tartottak, a kaszinó helyiségében. A teljes számban megjelent bizottsági tagok egyhangulag magukévá tették azt az indítványt, melyet lapunk vezércikkében közlünk.

— **Rendkívül nagy feltűnést** keltett tegnap délután Szobonya Bertalan kir. aljárásbírónak rendőrök által történt elfogatása. Az elfogatást Balogh kir. alügyész eszközölte Sassy alkapitány, Kecskeméthy biztos és Kálniczky rendőrőrmester kíséretében. Az okok után több oldalról kérdezősködtünk, de még bírói körökben sem tudtak felvilágosítást adni. A városi közönség nagy izgatottsággal várja a fejleményeket.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **Dr. Halász Sándor**

Kiadó: **Wesselényi és Könyg.**

Eladó ház és telek!

Győri-kapu 39. számú pusztá telek és a 41. számú ház, mely áll 3 szoba és 2 konyhából, azonnal **szabadkézből eladó.** Értekezhetni ugyanott 40. szám alatt BALAJTI ISTVÁN tulajdonossal. 3-

Gazdaság és háztartásoknak!

JUHÁSZ JÓZSEF

fűszer- és vegyeskereskedő

bőrkenőcs-készítménye

MISKOLCZON.

Védjegy.

Bőrkenőcsöm szerencsés összetételénél fogva, nemcsak puhít, de a bőrnek frisszint adva, azt teljesen vízhatlanná teszi, mi által a bőr puhasága sokáig megmarad, nem piszkol és szaga nem kellemetlen, miért is **lőszerszám, kocsibőr, bőrülés és táblalelek gondozásánál** kitűnő szolgálatot teendő, sőt a lábbelieknél nedves időben érdemel. Használatban nem levő bőrtárgyak, ha kenőcsömmel vastagabban, mint a mennyt a bőr beiszik, bekenetnek, ez esetben a bőr egész felületén egy bőr képződik, mely nem penészedik és az így bevont bőrnemű évekig puhán tartható.

Kenőcsöm minőség tekintetében minden eddig használt bőrkenőcsöt felülmul s oly kiadó, hogy bármely e célra használt zsiradék nál olcsóbbnak tekinthető. 1-3

Kaphatók: 1 frt 20 kr., 60 kr., 30 kr. és 12 kros bádogdobozokban.

Hogy silány utánzásokkal a tisztelt közönség félrevezethető ne legyen, kérek a dobozon levő nevem, sőt a nagyobbakon fenti védjegyre is figyelni, annál is inkább, mert tudomásomra jött, hogy az enyéimekhez hasonló dobozokban a bőrre igen káros hatású olcsó ásványzsiradék adatik el.

BIZONYÍTVÁNY.

Alólírott bizonyítom, miszerint miskolczi lakos Juhász József úr bőrkenőcsöt házamnál használtam, azt mind lábbelikekre, mind hámozokra sat. sat. jónak és czélszerűnek tapasztaltam, olyannak, mely a bőrnek puhaságot kölcsönöz, fekete színt ad s mellette nem fest. Azok után fent nevezett bőrkenőcsöt mindenkinek ajánlom. — Alsó-Zsolcán, szeptember 11-én 1884.

Báró Vay Béla, m. p., főispán.

Ama bőrkenőcs között, melyeket eddig használtunk, az ön által gyártottat találtuk legjobbnak, mivel a bőrnek a nélkül, hogy piszkolna, fénylő fekete színt ad, a mellett azt puhává vízhatlanná teszi. — Ezenbőrkenőcsöt mi állandóan használjuk — azt jelzett előnyénél fogva — másoknak is bátran ajánljuk. — Tisztelettel, Borsod-Miskolczi gőzmalomrésztársaság

Radvány István, m. p.